

SIVISTYS

Asukkaita
42 238

Sivistys nettokulut
€/asukas
2 443

Kasvatus- ja sivistys-
palvelut
nettokulut €/asukas
2 214

Kulttuuri ja vapaa-aika-
palvelut nettokulut
€/asukas
229

Varhaiskasvatuksessa Tuusulan muuttovoitto näkyi edelleen palvelutarpeen kasvuna Etelä-Tuusulassa. Uusia ryhmiä perustettiin keväällä 2024 viisi ja vakansseja 12. Ryhmien lisääminen jatkuu keväällä 2025 kuudella ryhmällä. Vuoden 2024 lopussa lasten kokonaismäärä on sata lasta enemmän kuin 31.12.2023. Lisämäärärahaa palveluseteleihin on saatu puolivuosisikatsauksen yhteydessä yhteensä 785 000 euroa, mikä kattoi tarpeen.

Oppimisen palvelualueella perusopetuksen oppilasmäärä oli kunnassa 20.9. tilastointipäivänä 4999, joka oli edellistä vuotta vähemmän, mutta kuitenkin arvioitua suurempi. Lukion opiskelijamäärä kasvoi odotetusti Monion aukeamisen myötä 742 opiskelijaan. Palveluverkon kehittämiseksi ja talouden tasapainottamiseksi esitettiin Ruotsinkylän koulun toiminnan yhdistämistä Riihikallion kouluun elokuusta 2025 alkaen. Valtuusto ei hyväksynyt esitystä, ja vuoden 2025 talousarvioon esitettiin lisästäöjä 197 000 euroa.

Kulttuurin palvelualueella toteutettiin kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaista ohjelmaa tuhansille tuusulalaisille lapsille ja nuorille. Toisen asteen Kultsu käynnistyi. Tuusulan Opiston ja Kuvataidekoulun toiminta Moniossa on vakiintunut. Tuusulan museon kohteissa riitti vierailijoita, ja Jokelan 150-vuotisjuhlavuosi näkyi kävijöinä Jokelan tiilitehtaalla. Opiston ja Kuvataidekoulun Etelä-Tuusulan toiminta vakiintui Monioon vuoden 2024 aikana. Kaikukortteja on jaettu 273 kappaletta. Palvelukeskus Särmän työmaa on heikentänyt kirjasto- ja palvelun esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Vapaa-aikapalveluiden palvelualueella nuorisotyön organisointia tarkasteltiin kuntatasolla. Alueellinen nuorisotyö ja nuorten aikuisten palvelut päätettiin pitää omina kokonaisuuksina ja omilla hallinnonaloilla. Alueellinen nuorisotyö päätettiin muuttaa nuorisopalveluiksi 1.1.2025. Tuusulanjärven talvi saavutti suuren suosion, kävijöitä järvellä oli 175 000 ja käyttöpäiviä kaikkiaan 111. Uimahallin korjaussuunnittelu on käynnistynyt. Urheilukeskuksen monitoimihalli valmistui vuoden vaihteessa.

Avustusuudistus toteutui suunnitellusti ja avustukset jaettiin uudella toimintamallilla kasvatus- ja sivistyslautakunnan ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan toiminta-avustuksina ja kerta-avustuksina viranhaltijapäätöksin. Tuusulan ensimmäiset kulttuurin ja urheilun kummitukea hakeneet kummiurheilijat ja -taiteilijat valittiin.

Ruokapalveluiden vastuullisuustyö hävikin vähentämiseksi sekä ikäihmisten ruokailun, koulujen hyvinvointiaamiaisten ja kouluruokaryhmien tuotantokeittiövierailun kehittämiseksi palkittiin Tärkeissä töissä –gaalassa 2024.

Talouden toteutuminen

Sivistyksen toimialueen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Sitovan toimintakatteen toteuma oli 98,0 % muutetusta talousarviosta, 103,2 milj. euroa. (v2023: 98,5 milj. euroa). Toimintatuottoja kertyi 16,9 milj. euroa (v2023: 17,4 milj. euroa) ja toimintakulut olivat 120,0 milj. euroa (v2023: 115,9 milj. euroa).

Strategisten vuositavoitteiden toteutuminen

Vuositavoitteiden seurantaraportti

Tavoite	Yleis	Kriteerit	arvio
		Selitykset valoilille	
		● - Toteutuu suunnitellusti	
		● - Toteutuu osittain	
		● - Ei toteudu	
05.01 Toteutamme monipuolista, korkeatasoista ja omalle maillmeistä kulttuuritarjontaa kunnassa ja kulttuuritalo Moniossa	●	Tavoitamme uusia kohderyhmiä monipuolistuvilla taiteen aloilla ja kurssitarrjonnalla	●
		Kävijämäärät kasvavat tilojen myötä.	●
		Maksullinen kulttuuritarjonta on ammattilaisten tuottamaa.	●
		Matalan kynnyksen tapahtumatarjonta kasvaa eri kuntakeskuksissa.	●
Poikkeamat: -			
01.05 Kehitämme kulttuurin palveluverkkoa	●	Ratkaisu taiteen ja kulttuurin työ- ja kokoelmatiloihin on löydetty.	●
		Halosenniemen asiakaspalvelurakennuksen tarveselvitys on aloitettu.	●
		Pääkirjaston paikka tai peruskorjauksen aikataulu on päätetty.	●
Valluustotason seuranta Poikkeamat: Tilapalvelut ei ole aloittanut asiakaspalvelurakennuksen tarveselvitystä. Pääkirjaston hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä päätettiin, että se palautettiin valmisteluun.			
01.06 Kehitämme digitaalisia kulttuuripalveluja	●	Finnaan on viety kaksi osakokonaisuutta museokokoelmista	●
		Tuusula on liittynyt kuntien yhteiseen e-kirjastoon	●
		E-aineistojen tarjonta kasvaa edellisvuodesta 10%.	●
		XR -museon rakenne on laadittu	●
		Opisto tarjoaa etäkursseja.	●
		Etäkursseja tarjotaan noin kymmenen opetuskaudessa, eniten kielten alalla.	●
Poikkeamat:			
01.07 Ruokapalvelut hyödyntävät digikehittämiä laadukkaan ruuan	●	Tuotannonohjausjärjestelmässä on otettu käyttöön sähköinen luttukitilaaminen ja cateringosio.	●
		Laskutuksen rajapinta on rakennettu.	●

vastuullisessa tuottamisessa			
-------------------------------------	--	--	--

Poikkeamat: 1.4 jälkeen, kun Monetraan siirtyminen on tapahtunut, edetään syksyllä 2024.
30.12.2024 Sähköisen laskutilaamisen testausvaihe käynnissä. Rajapinnat rakennettu Valiolle ja Meira Novalle. Cateringosio on otettu tehokkaasti käyttöön. Laskutuksen rajapinnan rakentamista ei ole vielä aloitettu.

05.02 Kehitämme Urheilukeskusta		Monitoimihalli valmistuu	
		Monitoimihallin palvelu- ja käyttöönottosuunnitelma on valmis syksyllä 2024	

Poikkeamat: Rakentamishanke on käynnissä, halli valmistuu alkuvuodesta 2025. Liikenteen ja pysäköinnin järjestelyt, urkka-aukio ja ulkolikuntapaikka toteutetaan vaiheittain vuosina 2024-2026.

Hanke kokonaisuudessaan on vaativa ja vaiheistaminen tulee aiheuttamaan liikenteen ja palveluiden sujuvuuteen häiriöitä. Parannetaan hankkeiden yhteensovittamista ja kunnan konserniyhtiön ja kunnan välistä toimintaa.

06.03 Edistämme Lapsiystävällinen kunta -toimintamallia		Lapsiystävällinen kunta -alkukartoitus on tehty ja toimintasuunnitelma on valmistunut ja hyväksytty.	
		Henkilöstölle on tarjottu perehdyttämiskoulutusta.	

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Toimintasuunnitelma hyväksyttäväksi elo-syyskuussa. Koulutukset on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa ja ne alkavat toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Koulutukset toteutetaan keväällä/syksyllä 2025.

Toimintasuunnitelmaa päivitetty elo-syyskuussa.

06.04 Vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvoinnin edellytyksiä moniammatillisesti		Reunamo Reseach -analyysit osoittavat, että lasten sensitiivinen kohtaaminen ja osallisuus oman ryhmän jäsenenä toteutuvat.	
		Hyvinvointi- ja opiskeluhuoltosuunnitelma on arvioitu, päivitetty ja käytössä	
		Lukiolaisten osallisuus ja hyvinvointi vahvistuvat	

Poikkeamat: Varhaiskasvatuksessa aikuisen osallistuvaa ja vastaanottavaa toimintaa observoitiin aiempaa selkeästi useammin.

06.05 Vahvistamme yhteistyötä ja palvelurajapintoja hyvinvointialueen kanssa		Operatiiviset rakenteet, prosessit ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on kuvattu, ne toimivat ja niitä arvioidaan	
		Yhteistyön vastuhenkilöt tunnistettu/nimetty	
		Lasten, nuorten ja perheiden kokemus hyvinvoinnista on vahvistunut (seurantakyselyt)	

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Yhteistyön toimivuuden toivotaan vielä kehittyvän tiivimmäksi perustason työtä tekevien kanssa. Hyvinvointialueen irtisanomisot voivat jatkossa vaikuttaa yhteistyöhön. Seurantakyselyitä ei ole vielä toteutettu vuoden 2024 aikana. Hyvinvointialue on irtisanonut emo-ryhmien sairaanhoitajat 6/2025 alusta.

06.06 Panostamme kulttuurihyvinvointiin		Kulttuurihyvinvointisuunnitelma ja toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelma ovat käytössä.	
		Kulttuurisen nuorisotyön suunnitelma on jalkautettu.	

		Kirjasto on toteuttanut Sana haltuun -hankkeen yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa	●
--	--	---	---

Poikkeamat: Kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa edistetään alueellisesti.

06.07 Tuemme nuoria ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä	●	Verkostoyhteistyöstä nuoriso-ohjaajien, kouluvalmentajien ja Ohjaamon henkilöstön kanssa on käytössä yhteinen vuosikello, jossa sovittuna tapaamiset teemoineen.	●
		Tiedonvaihto ammattiryhmien välillä on säännöllistä ja tiivistä.	●

Poikkeamat: -

06.08 Ruokapalvelut lisäävät asiakkaan hyvinvointia osallisuuden kautta	●	Teemme yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden kanssa ruokakasvatuksessa.	●
		Ruokakasvatuksen kehittämisen työryhmä sekä varhaiskasvatuksessa että oppimisen toimialueella kokoontuu säännöllisesti	●
		Kouluruokailuryhmät kokoontuvat rehtorin kutsumana 2 kertaa lukuvuoden aikana.	●
		Palvelun käyttöasteita (ruokailijamäärä suhteessa potentiaaliset asiakkaat) mitataan.	●

Poikkeamat: Oppimisen palvelualueella kehittämissyhmä ei ole vielä toiminnassa. Melkein kaikilla kouluilla on kouluruokaryhmät, osasta ne vielä puuttuvat. Palvelun käyttöasteen mittaamiseksi tarvitaan vielä tarkempia tietoja yksiköistä.

30.12.2024 Varhaiskasvatuksen ja ruokapalveluiden ruokakasvatus työryhmä on aktiivinen. Oppimisen palvelualueen kanssa on rakennettu ruokakasvatuksen portaati, jotka on liitetty osaksi koulujen Agenda-kasvatusta. Kouluruokaryhmät ovat valtaosassa kouluja kokoontuneet syksyn aikana, ja osaan kouluista on jo sovittu jatkotapaamisia keväälle 2025. Koulujen käyttöaste on laskettu syyskuun 2024 osalta hyödyntäen ruokailijakohteja ja oppilastilastoja. Laskennassa ei ole huomioitu poissaoloprosenttia. Käyttöaste oli 85,10%.

08.02 Toteutamme laaja-alaista arvo- ja asennekasvatusta Agenda2030-tavoitteiden mukaisesti	●	Kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2024 on toteutettu	●
		Kaikki koulut ovat toteuttaneet toimintaa Agenda2030 –portaiden mukaisesti	●
		Erätauko-toimintamallia ja muita dialogisia malleja osallisuuden vahvistamiseksi on hyödynnetty	●

Poikkeamat: -

09.01 Tarjoamme perheille muuttuvia tarpeita vastaavaa ja oikea-aikaista varhaiskasvatusta	●	Varhaiskasvatusarpeen ennakoitiin käytetään palveluohjausta ja jonotietoja sekä väestötietoja.	●
		Huoltajien ja perheiden osallisuus on vahvistunut edellisistä vuosista	●
		Osallisuutta varmistetaan yksikkökohtaisesti ja huoltajakyselyjen avulla	●

Poikkeamat: Varhaiskasvatusarpeen ennakointi on valittu tiedolla johtamisen kehittämissuunnitelman käyttötapaukseksi ja työ etenee. Toiminnan analyysin mukaan huoltajien osallisuutta tulee edelleen vahvistaa. Kuntatasoiset huoltajakyselyt toteutuvat laadun arvioinnin vuosikellon mukaisesti. Tilojen saatavuus palvelun järjestämiseksi ovat haastaneet palvelun järjestämistä.

09.02 Kehitämme sivistyksen palvelualueiden johtamista ja toimintakulttuuria	●	Tiimityölle ja osaamisen jakamiselle on toimivat rakenteet	●
		Toiminnan aloitusta tai muutosta tukevat valmennukset johtajille ja henkilöstölle ovat toteutuneet	●
		Monion toimintakulttuuria sekä Tuusulan lukioiden yhteistyötä on kehitetty ja arvioitu	●

		Tehtävänkuvat on päivitetty	●
		Sijaisjärjestelyjen organisoimien toimivuus on arvioitu	●
		Kulttuuripalveluissa on uudistettu johtamisen ja organisoimien rakenne	●

Valtuustotason seuranta

Poikkeamat: Osa tehtävänkuvien päivityksistä ei ole edennyt, sillä HR-resurssi on kohdentunut alkuvuodesta suuriin järjestelmämuutoksiin ja loppuvuodesta henkilöstövajaukseen.

09.03 Vakiinnutamme kieli- ja kulttuuritieteisen toiminnan varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa	●	Kieli – ja kulttuuriopettajien työ on vakiintunut kaikkiin yksiköihin	●
		Henkilöstö on saanut koulutusta kieli- ja kulttuuritieteisistä toiminnasta	●
		Viestintäsuunnitelma monikulttuuristen perheiden palvelun parantamiseksi on laadittu	●

Poikkeamat: Varhaiskasvatuksessa toimii yksi vakituinen kieli- ja kulttuuriopettaja. Käännösten tarve tiedotettaessa on huomioitu vakassa. Monikielistä viestintää on vahvistettu, mutta kokonaisuunnitelmaa ei ole laadittu. Koulutuksia tulee jatkaa edelleen tulevina vuosina. Oppimisen palvelualueella on käännetty yksittäisiä lomakkeita eri kielille, mutta viestintäsuunnitelma ja lomakkeiden kokonaisuus kesken. Kieli- ja kulttuuriopettajien (S2-opettajien)virat on vasta nyt saatu talousarviossa vakiinnutettua opetuksen puolelle.

09.04 Arvioimme ja kehitämme oppimisen tuen rakenteita	●	Oppimisen tuen rakenteet on päivitetty	●
--	---	--	---

Poikkeamat: Prosessi kesken ja valmistuu loppuvuodesta. Laki- ja ops-muutos huomioidaan ja perusteluonnokset tulevat 12/2024 ja lakimuutos voimaan 1.8.2025.

Vammaisopetuksen tilatarpeita on kartoitettu Jokelassa ja asian suunnittelua jatketaan elokuussa. Infot henkilöstölle ja huoltajille suunnittelun aloittamisesta on pidetty.

Lakimuutoksen osalta kokonaisuus on edelleen valtakunnallisessa valmistelussa. Tuusulassa tuen ryhmien sijoittumista on pohdittu yläkoulujen rehtoreiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen tuen rakenteiden kehittämis- ja arvioiniprosessi on aloitettu.

11.01 Ruokapalvelut tuottavat laadukasta ruokaa vastuullisesti	●	Vastuullisuuden mittarit, nykytilan analyysi, suunnitelma vastuullisuuden kehittämiseksi ja vastuullinen ruokalista on laadittu.	●
--	---	--	---

Poikkeamat: -

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Väestörakenteen muutokset vaikuttavat globaalisti, valtakunnallisesti ja paikallisesti. Syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen vaikuttavat tulevaisuuden kunnan talouteen, palveluihin ja elinvoimaan. Tuusulan nopea väestönkasvu tuo uusia asukkaita kuntaan, mutta tulomuutolla ei välttämättä pystytä korjaamaan vähäistä syntyvyyttä.

Kunnassa on *ennakoitava palveluiden määrää, rahoitusta ja henkilöstön saatavuutta*. Työvoiman saatavuuteen tarvitaan onnistunutta rekrytointia ja koulutuksellista yhteistyötä. Osaamista tulee kehittää suhteessa väestömuutoksiin, esimerkiksi monikielistymisen ja -kulttuuristumisen mukaisesti. Väestösuunnitteen ja perheiden palvelutarpeen arvioinnilla ennakoimme varhaiskasvatuksen tarvetta. Perusopetuksessa oppilasmäärät eivät laske väestösuunnitteen mukaisesti. Väestön ikääntymiseen ja kaikenikäisten tuusulalaisten hyvinvointiin vastaamme kehittyvillä kulttuuripalveluilla, Tuusulan Opiston monipuolisilla kursseilla ja terveysliikunnan mahdollisuuksilla.

Sivistys luo edellytyksiä talouden kasvulle ja kunnan vetovoimalle. Sivistyspalveluiden rahoitukseen ja kuntatalouden tasapainoon vaikuttavat valtakunnalliset lakimuutokset ja leikkaukset. Sivistyspalveluiden tulevaisuus tulee turvata entistä enemmän kunnan omalla rahoituksella, sillä valtion rahoitusosuus kunnan peruspalveluissa on jatkossa alle 20 %.

Palveluverkon tarkastelu on kestävän tulevaisuuden kannalta välttämätöntä. Uudet kohteet mahdollistavat

sosiaalisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti kestävä tulevaisuuden rakentamista.

Digitalisaation kehittämisellä voidaan vastata palveluiden saatavuuteen. Toimivilla digipalveluilla on mahdollista saada työaika lähipalveluiden tuottamiselle.

Sivistyspalvelut luovat kunnan hyvinvointityön perustan. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa tuusulalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi on keskeistä. Alueellista ja seudullista yhteistyötä on kehitettävä laadukkaiden palveluiden tuottamiseksi tulevaisuudessa.

Lapsiystävällinen kunta - työn jalkauttaminen vakiinnuttaa lapsen edun ensisijaisuuden ja lasten oikeuksien edistämisen osaksi kunnan hyvinvointityön ja päätöksenteon rakenteita.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	1 272	1 375	1 375	1 470	15,6 %	106,9 %	106,9 %	95
TOIMINTAKULUT	- 9 694	- 11 016	- 11 016	- 11 125	14,8 %	101,0 %	101,0 %	- 109
TOIMINTAKATE	- 8 422	- 9 641	- 9 641	- 9 655	14,6 %	100,1 %	100,1 %	- 14

Käyttösuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpantua Tuusulan kunnan strategiaa, pormestariohjelmää, valtuustokauden tavoitetta toteuttavia vuosittaisia tavoitteita sekä talousarviota. Käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset, toiminnan painopisteet, riskiarvion, keskeiset indikaattorit, investoinnit ja henkilöstösuunnitelman.

Käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteesta.

Palvelualueet ja palveluyksiköt:

Kulttuuri

- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut
- IT-museo
- Tuusulan opisto ja taiteen perusopetus 1.4.2023 alkaen

Vapaa-aika

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveystaivutapalvelut

Kulttuuri

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	418	609	609	642	53,8 %	105,4 %	105,4 %	33
TOIMINTAKULUT	- 4 210	- 5 822	- 5 822	- 5 728	36,0 %	98,4 %	98,4 %	95
TOIMINTAKATE	- 3 793	- 5 213	- 5 213	- 5 086	34,1 %	97,6 %	97,6 %	128

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kirjasto

Kulttuuri- ja museopalvelut

Tuusulan Opisto

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kulttuurin palvelualueeseen kuuluu kirjasto, kulttuuri, museo ja Tuusulan Opisto. Kulttuurin palvelualue tuottaa palveluja kaikille ikäryhmille mahdollistaen kuntalaisten pääsyn tietoon, taitoon, sivistykseen ja omaan historiaansa edistäen tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta.

Kulttuuripalvelut tuottaa sekä järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia ja -palveluita usein yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Tuusulan kunnan museokohteita ovat Taitelijakoti Erkkola, Haloseniemi ja Klaavolan talo. Museo vastaa Aleksis Kiven kuolinmökkin ja Kellokosken sairaalanmuseon avoimena pidosta ja asiakaspalvelusta. Kunnalla on sopimus sekä Ilmatorjuntamuseon että Työläiskotimuseon kanssa. Museolla on laajat taide- ja kulttuurihistorialliset kokoelmat. Kirjastopalveluita tuotetaan lähipalveluina kolmessa kirjastossa sekä kirjastoautossa. Tuusulan Opisto tarjoaa kaikille avointa opetusta, joka on yleissivistävää eikä sisällä tutkintotavoitteita. Tuusulan kuvataidekoulu tarjoaa 5–20-vuotiaille lapsille ja nuorille mahdollisuuden opiskella kuvataiteita monipuolisesti ja pitkäjänteisesti kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Palvelualueella toteutettiin kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaista ohjelmaa tuhansille tuusulalaisille lapsille ja nuorille. Toisen asteen Kultsu käynnistyi ja ohjelmassa olivat mukana Tuusulan lukion, Keudan Kirkkotien yksikön sekä Pekka Halosen Akatemia opiskelijat. Palveluyksiköiden lisäksi osioita kulttuurikasvatussuunnitelmaan toteuttaa Lottamuseo.

Kulttuurin ja taiteen työ- ja kokoelmatilojen sijoittuminen Hyökkälän kouluun eteni hankesuunnitelmaan. Pääkirjaston hankesuunnitelmaa valmisteltiin. Päätös asiasta siirtyi vuoden 2025 puolelle.

Tuusulan museon kohteissa riitti vierailijoita entiseen tapaan. Jokelan 150-vuotisjuhlavuosi näkyi kävijöinä Jokelan tiilitehtaalla. Avustusten kokonaisuudistus valmistui ja Tuusulan ensimmäiset kulttuurin ja urheilun kummitukea hakeneet kummitaiteilijat valittiin. Kulttuurin tapahtumia oli 40 ja ne sisälsivät 203 esitystä.

Opiston ja Kuvataidekoulun Etelä-Tuusulan toiminnasta vakiintui Monioon vuoden 2024 aikana. Opetusta kehitettiin ja uusia tiloja hyödynnettiin entistä monipuolisemmin. Opistolla oli kurssitarjontaa mm. elokuva-taiteessa, valokuvauksessa, kuvanveistossa ja kankaanvärjäyksessä. Aikuisten kuvataiteen perusopetuksen ryhmä aloitti toimintansa.

Kulttuurituotanto kunnassa ja kulttuuritalo Moniossa: Minä elän! -klubeja järjestettiin sekä Haloseniemien

museossa että taiteilijakoti Erkkolassa. Klubeja oli yhteensä kahdeksan. Tuusula-viikko järjestettiin perinteiseen tapaan 22.7. vietettävän Tuusula-päivän ympärille. Päätapahetki järjestettiin Jokelan 150-vuotisjuhla-vuoden kunniaksi Jokelan tiilitehtaalla. Tuusulan taiteiden yö 2024 järjestettiin 9.8. Tapahtumia oli ympäri kuntaa, Hyrylän lisäksi tapahtumakeskuksina olivat Kellokosken Ruukki ja Jokelan Tiilitehdas. Skidiviikkoa vietettiin sekä maaliskuussa että marraskuussa. Kumpanakin lastenkulttuuriviikkona oli tarjolla 12 erilaista esitystä, joissa oli katsojina yhteensä 1 800 lasta. Lapset pääsivät kulttuurin pariin myös Talvisen teatterikiertueen esityksissä ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisissa ohjelmissa. Monion Riihi-salissa järjestettiin kuusi maksullista tapahtumaa, joista parhaiten vetivät musiikkia sisältävät ohjelmat. Keski-Uudenmaan Teatterilla oli esityksiä Moniossa.

Kulttuuripalveluiden johtaminen ja organisointi: Uusi kirjastotoimenjohtaja aloitti työnsä tammikuussa. Kulttuuripalveluiden johtoryhmän toimintaa kehitettiin.

Kulttuurihyvinvointi: Kaikukorttitoiminta on vakiinnuttanut asemansa Tuusulassa. Kortteja on jaettu yhteensä 273 kappaletta. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Keusote on koostanut työryhmän, joka vie alueellista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa eteenpäin. Se tulee osaksi alueellista hyvinvointisuunnitelmaa.

Kulttuurin palveluverkko: Erilaiset tilahankkeet työllistivät kulttuuripalveluja. Pääkirjaston sekä kulttuurin ja taiteen tilojen tarveselvitykset valmistuivat. Pääkirjaston hankesuunnitelman valmistelua jatketaan kahden eri sijaintivaihtoehdon pohjalta vuonna 2025. Taiteen ja kulttuurin työ- ja kokoelmatilat valmistuvat Hyökkälän koulun tiloihin vuonna 2026. Monion Riihi-salin käytönaikaiset muutostyöt hyväksyttiin valtuustossa helmikuussa ja ne saatiin valmiiksi ennen syyskauden alkua. Rakennus Kymppin suunnittelua opiston ja lukion sekä Taito Uusimaan käyttöön on jatkettu.

Pääkirjaston viereen rakentuvan palvelukeskus Särmän työmaalla on ollut vaikutuksia kirjastotoimintaan: Palveluita on jouduttu rajoittamaan mm. melun, tärinän ja vesivahingon vuoksi. Pääkirjaston saavutettavuus on heikentynyt, mutta palvelut on pystytty säilyttämään.

Kulttuurihyvinvointisuunnitelma, II asteen kulttuurikasvatussuunnitelma, kulttuurinen nuorisotyö: Kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa edistetään yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue Keusoten kanssa. Alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma tulee osaksi alueellista hyvinvointisuunnitelmaa. II asteen kulttuurikasvatussuunnitelmaa – toisen asteen Kultsua – toteutettiin järjestämällä Kult@Monio –nuorisotapahtuma Moniossa sekä suomalaisen musiikin päivän konsertti Riihi-salissa. Molempiin tapahtumiin osallistui noin 300 Tuusulan lukion, Pekka Halosen Akatemian sekä Keudan Tuusulan toimipisteen opiskelijaa. Pelisuunnittelu-pajoja järjestettiin kaikissa Tuusulan nuorisotiloissa.

Tuusulan Opiston ja Kuvataidekoulun toiminta Moniossa on vakiintunut uuden kauden alkaessa. Opisto on kehittänyt entisestään ilmaisutaitojen kuten elokuvataiteen ja valokuvauksen kurssitarjontaa, ja tietotekniikassa ohjelmaan on otettu myös tekoälyn käyttöön liittyvää ja englanninkielistä opetusta. Kuvataidekoulu aloitti erityisryhmien kuvataideopetuksen Mikkolan koulussa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toiminta-avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan olivat haettavissa 4.-31.1.2024. Kaikkiaan hakemuksia saapui 68 ja avustuksia haettiin yhteensä 275 199 eurolla. Jaettava kokonaisuus oli 125 000 euroa ja se jakaantui 64 toimijalle. Tilinpäätöksessä on virheellisesti kirjattu taiteen perusopetusta antavan Taito Uusimaan tuki tuotantotukiin.

MUSEO	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Näyttelykävijämäärä museoissa	58 292	43 000	27 978	45 537	57 939	54 769
YLEINEN KULTTUURITOIMI	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Tapahtumat ja projektit osallistujamäärä yhteensä (ei lastenkulttuuri)	15 765	6 638	10 545	15 289	30 963	10 781
Tapahtumien määrä			76	73	77	75
Lastenkulttuuritapahtumat, osallistujamäärä	6 482	1 428	897	4617	22 601	9 801
Lastenkulttuuritapahtumien määrä	127		24	102	88	145
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä yhteensä	22 247	8 066	11 442	19 904	53 564	20 582

Talouden toteutuminen

Kulttuurin talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,6 milj. euroa ja toimintakuluja 5,7 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 5,1 milj. euroa. (ta 5,2 milj. euroa, tot 97,6 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtion on leikannut kulttuuripalveluiden rahoitusta osana säästötoimenpiteitä. Leikkausten ennakoitaan jatkuvan tulevina vuosina. Kulttuuripalveluiden tason säilyttäminen vaatii kunnan rahoitusosuuden lisäämistä. Myös kunnan kasvava asukasmäärä tulisi näkyä kulttuuripalvelujen rahoituksen kasvamisena.

Asianmukaiset, toimivat ja saavutettavat työ- ja asiakaspalvelutilat mahdollistavat onnistuneet kohtaamiset ja toiminnan kehittämisen. Opistolle ja kuvataidekoululle Monio tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa uusia toimintoja. Kulttuurin ja museon työ- ja kokoelmatilojen siirtyminen Hyökkälään mahdollistaa palvelujen monipuolistamisen. Pääkirjaston paikka on elinvoimaisen kunnan keskuksessa.

Kirjasto

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi, 22.1.2024 alkaen kirjastotoimenjohtaja Katri Rahkola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	145	57	57	81	-43,8 %	141,7 %	141,7 %	24
TOIMINTAKULUT	- 2 249	- 2 224	- 2 224	- 2 156	-4,1 %	96,9 %	96,9 %	68
TOIMINTAKATE	- 2 104	- 2 167	- 2 167	- 2 075	-1,4 %	95,8 %	95,8 %	92

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Uusi kirjastotoimenjohtaja aloitti työt tammikuussa ja pedagoginen informaattikko huhtikuussa. Pedagoginen informaattikko on toiminut Kultsun koordinoituvastuussa. Pääkirjaston tarveselvitys ja sen pohjalta laadittu hankesuunnitelma hyväksyttiin. Kunnanhallituksen päätöksellä hankesuunnitelma valmisteltiin kahdesta eri

sijaintivaihtoehdosta – joko nykyisen pääkirjaston peruskorjaus tai sijoitus uuden terveysaseman kiinteistöön. Valtuusto päätti joulukuussa palauttaa hankesuunnitelman valmisteluun.

Kirjastoautoon on kohdistunut poikkeuksellinen määrä korjauskuluja, mutta se ei ole vaikuttanut toimintaan, joka on jatkunut vilkkaana. Normaalien reittien lisäksi on käyty PopUp-reiteillä ja tarjottu aiempaa enemmän palveluja koulu- ja varhaiskasvatusryhmille, sillä pääkirjastoon kulkeminen on haastavaa viereisen työmaan vuoksi.

Pääkirjaston viereen rakentuva palvelukeskus Särämä on aiheuttanut muutoksia kirjaston piha-alueeseen, sisäänkäyntiin ja logistiikkaan. Erityishuomiota pyritään kiinnittämään kirjastoauton turvallisiin ajolinjoihin piha-alueella niin muutostöiden aikana kuin niiden valmistuttua.

Palvelukeskus Särämän rakennustyömaa on vähentänyt pääkirjaston kävijä- ja lainausmääriä syyskaudella. Asiakkaat kokevat kulkemisen kirjastoon hankalaksi: pysäköintipaikat ovat kauempana, ja kirjasto on työmaan keskellä vaikeasti saavutettava. Myös linja-autoaseman siirtyminen toisaalle on vähentänyt kirjastossa pistäytyviä asiakkaita. Muiden kirjastotoimipisteiden käyttöluvut ovat olleet selvässä kasvussa, joten kirjaston käyttö on kokonaisuudessaan lisääntynyt vuonna 2024.

Pääkirjastossa nuorison käytös oli keväällä levotonta, joten kirjastoon palkattiin paikallisvartija arki-illoiksi. Yhteistyötä kunnan nuorisopalveluiden kanssa on vahvistettu, ja kirjaston henkilökunta on osallistunut erilaisten asiakkaiden kohtaamisen lisäkoulutukseen. Kellokosken kirjaston omatoimiaikaa jouduttiin supistamaan häiriökäyttäytymisen vuoksi keväällä. Myös Jokelan kirjastossa on ollut levottomuutta ja uhkaavia tilanteita, joten työvuoroissa työskennellään työparin kanssa.

Uusi valtakunnallinen E-kirjasto avattiin huhtikuussa, ja Tuusula on siinä mukana niin asiakkaana kuin aineistoalitsijanaakin. Pääkirjasto ja Kellokosken kirjasto toimivat presidentinvaalien ja eurovaalien ennakoöness-tyspaikkoina. Vuoden tuusulalainen kirjoittaja Martti Turtola palkittiin Jokelassa.

Jokelan kirjastossa on vahvistettu vankilakirjastotyötä yhteishankkeessa Hämeenlinnan, Riihimäen ja Akaan kirjastojen kanssa. Hankkeelle myönnettiin jatkoapurahaa vuodelle 2025. Kirjaston demokratiatyötä tukeva hanke ja Sana haltuun –lukutaitohanke on saatu päätökseen.

KIRJASTO	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Lainat kpl	489 253	423 476	406 475	495 911	502 977	522 920
Käyntien määrä, fyysinen	321 412	229 942	185 933	290 840	327 009	319 427
Tapahtumat	264	181	154	252	278	249
Tapahtumien osallistujamäärät	7 790	5 660	3 618	4932	6 788	6 505
Käyttäjäkoulutukset ja vinkkaukset	119	110	88	154	141	162
Käyttäjäkoulutuksien ja vinkkauksien osallistujamäärä	2 683	2 814	2 494	3500	2 914	3600

Talouden toteutuminen

Kirjaston talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,1 milj. euroa ja toimintakuluja 2,2 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 2,1 milj. euroa. (ta 2,2 milj. euroa, tot 95,8 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palvelukeskuksen rakentaminen tulee lähivuosina vaikuttamaan merkittävästi pääkirjaston toimintaan ja voi

vaikuttaa kävijämääriin heikentävästi, kun kirjastoon kulkeminen vaikeutuu rakennustöiden ajaksi. Kirjastoautolle joudutaan etsimään uusi talli Särmän rakennusalueen laajentuessa. Pääkirjaston toiminta tulee muuttumaan lähivuosina, kun hankesuunnitelman päätös tulee toteutukseen.

Kirjastopalveluiden kysyntä jatkaa tasaista kasvua. Erityisesti lasten- ja nuortenaineiston lainaus kasvaa tiiviin koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyön sekä aineistomäärärahan kohdennuksien myötä. Kunnan asukasluvun nousu lisää kirjastopalveluiden kysyntää, mikä näkyy etenkin pääkirjastossa Hyrylässä.

Museo- ja kulttuuripalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	273	304	304	254	-6,9 %	83,6 %	83,6 %	- 50
TOIMINTAKULUT	- 1 913	- 1 973	- 1 973	- 1 960	2,5 %	99,3 %	99,3 %	13
TOIMINTAKATE	- 1 640	- 1 669	- 1 669	- 1 706	4,0 %	102,2 %	102,2 %	- 37

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Kulttuurin ja taiteen tilojen hankesuunnitelma Hyökkälän kouluun hyväksyttiin syyskuussa. Sinne sijoittuvat henkilökunnan työtilojen lisäksi museon kokoelmatilat. Tuusulanjärven museoiden yhteinen XR-hanke eteni etävierailukohteiden julkaisulla.

Kulttuurikasvatussuunnitelma puitteissa lapsille ja nuorille tarjottiin varhaiskasvatuksen, perusopetukseen sekä toisen asteen opetuksen kautta mahdollisuuden kokea kulttuuria ja taidetta. Hienoihin kokemuksiin kuuluivat muun muassa Red Nose Companyn palkittu esitys Aleksis Kivi, Arvokamaa–musikaali sekä Kult@Monio -tapahtuma. Osana Taika Kultsua järjestettiin kaikissa Tuusulan kunnan varhaiskasvatus-yksiköissä 2018 syntyneille lapsille Maistuva maalaus -taidetyöpajoja ja sitä tukemaan varhaiskasvatuksen henkilöstölle taidepainotteista täydennyskoulutusta. ”Tuusulan tunnusesineet” -oppitunneille osallistui alkusyksystä peräti 690 koululaista ja opettajaa. Loppusyksystä teemaa syvennettiin tehdyillä kotiseuturetteillä. Kotiseutuopetuksen tuloksena jokainen oppilas tietää, mistä on kotoisin, kun on Tuusulasta.

Alkusyksystä olimme ylpeitä myös Tuusulanjärven museoiden yhdessä toteuttamasta Lasten Museojuhlusta. Tuusulan museossa juhlista nautti noin 2 000 kävijää. Kesäleiri lapsille järjestettiin Klaavolan talossa. Skidiviikko tarjosi lukuisia vaihtoehtoja lastenkulttuurin kokemiseen.

Monion ja Minä elän-klubien tapahtumat toivat Tuusulan tapahtumakentälle monipuolisesti esittävää kulttuuria. Kulttuuripalvelut toteuttivat Osbu-projektina kesäkuun alussa uuden nuorisotapahtuman Moni On Iconin. Tapahtuma tarjosi viidelle nuorisobändille mahdollisuus esiintyä ammattimaisissa puitteissa.

Ikäihmisille tarjottiin uutena palveluna kotikonsertteja, jossa sellisti Susanna Syrjäläinen vieraili kymmenen ikäihmisen kotona. Uusi palvelu sai erinomaisen vastaanoton ja sille toivottiin jatkoa.

Tuusula-päivän tapahtuma toteutettiin Jokelan tiilitehtaalla iltatapahtumana. Ohjelmistosuunnittelussa oli otettu huomioon eri ikäiset kuntalaiset. Paikalla oli runsas joukko iloisia ihmisiä. Tuusulan taiteiden yöttä vietettiin perjantaina 9.8. Tuusulan kulttuuripalvelut tuottivat elävän kulttuurin sisältöjä Taiteilijakoti Erkkolan ja Halosenniemen pihapiireihin, Tuusulan uimahalliin ja kaikille avoimen puistotapahtuman Kotorannanpuistoon sekä Fjällbon puistoon. Tapahtumaa vietettiin ympäri Tuusulaa kymmenin kulttuuriesitysten voimin ja se liikkui tuhansittain ihmisiä kulttuurin äärelle.

Tuusulan museon kohteissa vierailtiin yli 62 000 kertaa. Museokortilla vierailevia on maksullisissa kohteissa kävijöistä yli 50 %. Jokela 150-vuotisjuhluvuodeksi avattiin näyttelytila Konehuone, jossa vieraili yli 6700 kävijää 9 eri näyttelyssä. Halosenniemessä nähtiin vuoden aikana kolme näyttelyä. Erkkolassa oli esillä neljä näyttelyä, joista yksi oli osa taiteilija Lars-Gunnar Nordströmin 100-vuotismerkkitahtumaa. Taidehallissa olleessa Nordströmin juhlanäyttelyissä oli lainassa 22 Nordströmin teosta.

Kulttuuri järjesti vuoden aikana 40 tapahtumaa, jotka sisälsivät yhteensä 203 esitystä. Palveluja 223 taiteilijalta ja 32 tapahtumatekniikan ammattilaiselta.

Osa kunnan taidekokoelmasta siirrettiin kevään aikana pois Hyrylän keskustasta rakentuvan Särmän työmaan läheisyydestä. Tuu museon -viikot takasivat myös kunnan pienten museoiden aukiolon Kulttuuria kaikille -rahaston varoin heinäkuussa kahden viikon ajan.

MUSEO	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Yleisö- ja opetuspalvelut, kävijät	9 753	5 837	5 800	9 482	6 706	9 407
Yleisö- ja opetustapahtumat, tapahtumamäärä	351	194	171	533	214	318
Näyttelykävijämäärä museoissa	58 292	43 000	27 978	45 537	57 939	61 481
YLEINEN KULTTUURITOIMI	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Tapahtumat ja projektit osallistujamäärä yhteensä (ei lastenkulttuuri)	15 765	6 638	10 545	15 289	30 963	10 781
joista oma tuotanto	1 247	3 641	1 877		25 963	7 211
joista verkostoyhteistyö	14 518	3 544	8 668		5 500	3 570
Tapahtumien määrä			76	73	77	40
verkkotapahtumat, näyttökerrat		10 329	2 414		esityksiä	203
verkkotapahtumien määrä		5	14			
Lastenkulttuuritapahtumat, osallistujamäärä	6 482	1 428	897	4617	22 601	9 801
joista oma tuotanto	3 937	1 428	897		17 101	9 555
joista verkostoyhteistyö	2 545				5 500	246
Lastenkulttuuritapahtumien määrä	127		24	102	88	145
verkkotapahtumat, näyttökerrat		8266	11 687			
verkkotapahtumien määrä		1	13			
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	22 247	8 066	11 442	19 904	53 564	20 582

Talouden toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 0,25 milj. euroa ja toimintakuluja 1,96 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 1,71 milj. euroa (ta 1,67 milj. euroa, tot 102,2 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtion rahoitus kulttuurille on vähentynyt ja luultavimmin tulee vähenemään tulevina vuosina. Palvelutason ylläpitämiseksi kunnan rahoitusosuuden tulisi kasvaa. Myös kunnan kasvava asukasmäärä haastaa palvelujen tuottamisen suuremmalle joukolla. Kulttuuri- ja museopalveluiden työ- ja kokoelmatilojen siirtyminen Hyökkälän koulukiinteistöön mahdollistaa palvelujen monipuolistamisen. Myös Tuusulan taiteiden yö, joka on kulttuurin suurin vuosittainen panostus, siirtynee Hyökkälän koulun piha-alueelle.

IT-museo

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTAKULUT	- 49	- 49	- 49	- 47	-3,8 %	96,1 %	96,1 %	2
TOIMINTAKATE	- 49	- 49	- 49	- 47	-3,8 %	96,1 %	96,1 %	2

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Ilmatorjuntamuseon kokoelmia käytetään tutkimuskohteena, näyttelyissä ja julkaisuissa. Kokoelmaan on kohdistunut sekä kotimaista, mutta erityisesti kansainvälistä kiinnostusta maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi.

Erilaiset oheistapahtumat kuten kuntojumppa, pihakirppis ja Puustellin joulu ovat vakiintuneet museon toimintatavoiksi. Ne keräävät runsaslukuisen kävijäjoukon.

Talouden toteutuminen

Ilmatorjuntamuseon talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintamenot olivat 47 tuhatta euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Museoiden valtionosuuden leikkaukset voivat osua myös pieniin museoihin, jolloin kunnan osuutta Ilmatorjuntamuseon rahoituksesta tulee tarkastella.

Tavoitteena on tulevaisuudessa edistää Klaavolan talon ja Ilmatorjuntamuseon alueita yhdistävää Museo- puisto-hanketta.

Tuusulan opisto ja taiteen perusopetus

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Rehtori Timo Rusanen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	264	248	248	307	16,3 %	123,9 %	123,9 %	59
TOIMINTAKULUT	- 1 371	- 1 625	- 1 625	- 1 612	17,5 %	99,2 %	99,2 %	14
TOIMINTAKATE	- 1 107	- 1 378	- 1 378	- 1 305	17,8 %	94,7 %	94,7 %	73

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kansalaisopistojen tavoitteena on vastata paikallisiin sivistystarpeisiin. Tuusulan Opiston ylläpitämisluvassa todetaan opiston kansalaisopistona järjestävän koulutusta, jonka tavoitteena on tukea yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta sekä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Koulutus painottuu taide- ja taitoaineisiin, kieleen, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin aineisiin sekä yhteiskunnallisiin aineisiin.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Valtaosa Opiston ja Kuvataidekoulun Etelä-Tuusulan toiminnasta vakiintui Monioon vuoden 2024 aikana. Opetusta kehitettiin ja uusia tiloja hyödynnettiin entistä monipuolisemmin: opisto mm. elokuvataiteen, valokuvauksen, kuvanveiston ja kankaanvärjäyksen kurssitarjonnalla. Aikuisten kuvataiteen perusopetuksen

ryhmä aloitti ensimmäistä kertaa kymmeneen vuoteen. Tietotekniikassa ohjelmaan on otettu myös tekoälyn käyttöön liittyvää ja englanninkielistä opetusta eri taitotasoilla. Keramiikkakurssit täyttyvät sekunneissa. Kellokoskella toimintansa vakiinnutti vuoden aikana mm. Opiston digipiiri. Kuvataidekoulu on ollut mukana Tuusulan mallin kerhotoiminnassa ja toteuttaa kuvataidekerhoja Mikkolan koululla mm. vaativan erityisen tuen oppilaille. Galleria Moniossa on ollut useita Kuvataidekoulun ja Opiston suosittuja taide- ja kädentaitonäyttelyitä. Avoimen haun näyttelyitä Galleriassa oli kolme.

Valikoitujen opiston kurssien suorituksia on kirjattu valtakunnalliseen Koski-tietokantaan. Suoritusmerkintöjä opiskelija voi vaivattomasti käyttää esimerkiksi tutkintojensa osana.

Yhteistyön kehittäminen Monion toimijoiden kesken on edennyt yhteisen opetustarjottimen suunnittelulla. Sen lisäksi lukion opiskelijat voivat tulla mukaan opiston valikoiduille kursseille ja lukea opinnot osaksi tutkintoaan keskiasteen opiskelijoille suunnitellun toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman myötä.

Kuvataidekoulussa aloitti elokuun alussa uusi päätoiminen opettaja viran tultua vapaaksi. Vuodenvaihteessa 2024-25 opiston aikuisten kuvataiteen päätoiminen opettaja jäi eläkkeelle yli 33 palvelusvuoden jälkeen.

TUUSULAN OPISTO JA TAITEEN PERUSOPETUS	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Bruttomenot €/asukas	-25	-26	-27	-34	-38
Oppituntien määrä	8 964	9 708	10 800	10 133	10 391
Kurssiopiskelija	4 533	4 629	6 750	6 120	6 361

Talouden toteutuminen

Tuusulan opiston ja taiteen perusopetuksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,3 milj. euroa ja toimintakulut olivat 1,6 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 1,3 milj. euroa (ta 1,4 milj. euroa, tot 94,7 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tuusulan opiston valtionosuuksia leikattiin osana valtiontalouden säästöjä vuodelle 2025. Opisto sopeutti toimintaansa pääosin korottamalla kurssien hintoja jo loppuvuonna 2024 noin 10 %. Vuoden 2025 opinto-ohjelmissa osa kalleimmista erikoiskursseista korvataan edullisemmilla kursseilla. Monion tilat ovat houkutteleet uusia opiskelijoita, joten hinnankorotusten vaikutusta opiskelijamääriin on vaikea yksilöidä.

Opiskelijamäärää kasvatetaan ja kurssivalikoimaa monipuolistetaan edelleen Monion tilojen myötä. Moniosta on lukion kasvun myötä haasteellista löytää opetustiloja etenkin teoria-aineissa päiväaikaan. Rakennus Kymppin alkanut remontointi tulee tuomaan opistolle kielten opetukseen tarpeellisen luokkatilan.

Kurssivalikoimaa suunnataan ajankohtaisiin, pedagogisesti perusteltuihin aineisiin. Opetusta on enenevästi myös englannin kielellä sekä lähi- ja etäopetuksen yhdistävänä hybridiopetuksena. Aikuisten taiteen perusopetukseen selvitetään lisäryhmän aloitusmahdollisuutta. Taiteen perusopetuksen opintosuorituksia aletaan kirjata valtakunnalliseen Koski-tietokantaan.

Rykmentinpuiston koulun ja muiden uusien koulurakennusten valmistuminen parantaa Opiston opetustarjonnan edellytyksiä. Opiston ruokakurssit, puutyökurssit ja osin liikunnan ja musiikin opetus saavat uudet ajanmukaiset tilat Etelä-Tuusulaan. Jatkossa panostetaan Kellokosken seudun opetuksen kehittämiseen.

Taiteen perusopetusta seutukunnan kansalaisopistoissa kehittävä ja yhteistyötä opistojen välillä lisäävä eArt-hanke jatkuu. Sen painopiste on arvioinnin, opetuksen digitalisaation sekä ekososiaalisesti kestävä opetuksen kehittämisessä.

Vapaa-aika

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	854	766	766	828	-3,0 %	108,0 %	108,0 %	62
TOIMINTAKULUT	- 5 483	- 5 194	- 5 194	- 5 397	-1,6 %	103,9 %	103,9 %	- 204
TOIMINTAKATE	- 4 629	- 4 427	- 4 427	- 4 569	-1,3 %	103,2 %	103,2 %	- 142

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

Uimahalli ja terveystoimintapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja tukea monipuolisia kohtaamisia aikuisten ja nuorten välillä. Vapaa-aikapalvelut edistää kuntalaisten hyvinvointia verkostoitumalla asiantuntijaryhmissä, tekemällä kuntayhteistyötä yhdistysten ja kumppaneiden kanssa sekä osallistamalla viher- ja virkistysalueiden kehittämistöihin.

Nuorisolain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Liikuntalain tavoitteena on edistää mm. eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikua ja harrastaa liikuntaa sekä väestön hyvinvointia ja terveyttä. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Nuoriso- ja liikuntatyö kunnissa ovat laeissa säädetyt hyvinvoinnin peruspalveluita.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Uudet avustuksien jakoperusteet otettiin käyttöön vuoden alusta. Ohjeita ja kriteereitä päivitettiin loppuvuodesta mm. ensimmäisistä hakuprosesseista saatujen kokemusten pohjalta.

Nuorisotyön organisointia kuntatasolla tarkasteltiin toimintavuoden aikana. Alueellinen nuorisotyö ja nuorten aikuisten palvelut päätettiin pitää omina kokonaisuuksina ja omilla hallinnonaloilla. Alueellinen nuorisotyö päätettiin muuttaa nuorisopalveluiksi 1.1.2025. Lisäksi nuorisopalveluissa toteutettiin talovastaava –pilotti, jota edelleen kehitetään pilotoimalla vuonna 2025 tiimiesihenkilömallia.

Mallia tullaan kehittämään poikkihallinnollisesti nuorten aikuisten palveluiden kanssa.

Tuusulanjärven talvi saavutti suuren suosion, kävijöitä järvellä oli 175 000 ja käyttöpäiviä kaikkiaan 111. Palvelut tuotettiin yhdessä paikallisten toimijoiden ja Järvenpään kaupungin kanssa. Talviuintipaikoissa oli runsaasti kävijöitä, toimintaa kehitetään mm. käyttäjille tehdyn kyselyn tulosten ja asiakaspalautteiden avulla.

Jäähallin sisätilojen toiminnallisia muutostöitä on tehty kesän aikana. Muutoksen yhteydessä on huolehdittu varasto- ja työtilojen riittävytydestä alueella.

Uimahallin korjaussuunnittelu on käynnistynyt, liikuntatoiminnan suunnitelmaa korjauksen ajalle laaditaan syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana. Uimahalli peruskorjataan 4/25-2/26 välisenä aikana.

Urheilukeskuksen *monitoimihalli* valmistui vuoden vaihteessa. Hallin oheisalueet ja liikenteen järjestelyt (Urkka-aukio, lähiliikuntapaikka ja pysäköinti) toteutetaan vaiheittain vuosina 2024-2026.

Palvelualueen perustoiminnassa ei ole ollut merkittäviä häiriöitä tai poikkeamia.

VAPAA-AIKAPALVELUT JA YHDISTYSTOIMINNAN TUKI	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Nettomenot € / asukas	-109	-117	-111	-114	-108
Avustetut yhdistykset erityisliikunta/liikunta/nuoriso	5/24/7	4/21/8	5/22/7	6/22/6	0/26/8
Maksetut avustukset €	90 000	93 998	90 000	90 000	90 000
TEA-viisari liikunta, Tuusula / koko maa	86/72	86/72	81/72	81/72	84/69
TEA-viisari terveydenedistämisasiivisyys	63/68	69/68	69/68	73/70	72/69

Vapaa-aikapalvelut ja yhdistystoiminnan tuki

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	1				-88,8 %			
TOIMINTAKULUT	- 255	- 249	- 234	- 229	-10,2 %	92,0 %	97,9 %	5
TOIMINTAKATE	- 254	- 249	- 234	- 229	-9,8 %	92,0 %	97,8 %	5

Talouden toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 0,8 milj. euroa ja toimintakuluja 5,4 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 4,6 milj. euroa (ta 4,4 milj. euroa, tot 103,2 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tuusulassa on hyvin hoidetut ja monipuoliset liikunta- ja harrastuspaikat. Kehittämistä ohjaa paikallinen, alueellinen ja seutukunnallinen taso. Nuorista pidetään huoli ja kunta haluaa panostaa nuorten hyvinvointiin. On otettava huomioon muutostekijöitä, joihin kunnilla on vähän mahdollisuuksia vaikuttaa, on reagoitava niihin yhdessä. Joka paikkaan ei voida rakentaa kaikkea. Edellytykset virkistysalueiden ja ulkoilureittien kehittämiselle tulee varmistaa. Liikuntapaikkojen ja laitosten ylläpidon kustannukset kasvavat, erilaisia yhteistyömuotoja kokeillaan ja niitä tulee tukea. Harrastamisen kustannukset kasvavat. Niitä tulisi sen sijaan vähentää, yhteistyössä. Toimintamuotojen ja harrastusten välisten kustannuserojen vähentämiseksi on käytävä laaja keskustelu. Kunnilla ja toiminnanjärjestäjillä on tähän liittyvä yhteinen työ edessään koko valtakunnassa.

Urheilukeskuksen yleissuunnitelman päivitys tulee ajankohtaiseksi, myös liikuntapaikkarakentamisen suunnat ja painopisteet kaikissa kuntakeskuksissa tulevat tarkasteluun. Uimahallin laajentaminen edellyttää kaavamutosta. Erityisnuorisotyö tulee osaksi nuorisopalveluiden toimintaa.

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Työnjohtaja Jaska Vilen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	224	180	180	201	-10,2 %	111,8 %	111,8 %	21
TOIMINTAKULUT	- 2 276	- 2 022	- 2 017	- 2 123	-6,7 %	105,0 %	105,2 %	- 105
TOIMINTAKATE	- 2 053	- 1 843	- 1 838	- 1 922	-6,4 %	104,3 %	104,6 %	- 84

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Luonnonjääkenttien kunnossapito kesti noin 95 päivää. Jäädytykset aloitettiin vaiheittain aikaisin alkaneen kauden johdosta. Kaikki jäädytettävät kentät olivat käytössä tammikuun alkupuolella.

Luonnonlumiladut valmistuivat ensi lumen rinnalla tammikuun alusta. Vaihteleva sää ja lumitilanne vaikeuttivat latujen tekoa, luonnonlumikausi kesti tammikuusta helmikuun loppuun. Ensilumenladulla Hyrylän urkassa kausi jatkui aina huhtikuun puoliväliin saakka. Kunnossapitopäiviä kertyi 145 päivää. Uuden kaluston koeajoja tehtiin loppupalvesta ja uusi latukone hankittiin Jokelaan. Tuusulaan avattiin kaksi uutta talviuintipaikkaa, Jokelaan ja Hyrylän urheilukeskukseen. Urheilukeskuksessa sijaitseva kontti lunastettiin omaksi ja sen ulkoerhoilu muokattiin sekä alueen valaistusta parannettiin. Talviuintipaikoista teetettiin käyttäjille tyytyväisyyskysely, jonka perusteella paikkoja kehitetään jatkossa.

Liikuntapalvelut tuki talvipolkureitin tekoa Rusutjärvellä. Kevään aikana Hyrylän urheilukeskuksen lampilenkiltä poistettiin huonokuntoinen alikulkusilta, alue siistittiin sekä rakennettiin turvallisemmaksi. Ennen luonnonnurmikenttien avaamista harjoitusnurmea kunnostettiin.

Kesän aikana Jokelan, Kellokosken sekä Rusutjärven uimarannoille asennettiin syväkeräysastiat. Uimarantakausi alkoi kesäkuun alussa kunnostustöiden sekä tarkastussukellusten ja kierroksen jälkeen. Häklin uimarannalla oli rantavalvonta viikonloppuisin kesäkauden ajan. Ulkokenttien vakiovuorot loppuivat syyskuun loppuun. Nurmikenttien käyttöastetta urheilukeskuksessa nostettiin johtuen vanhan sisähallin purusta ja vielä kesken olevasta uuden monitoimihallin rakentamisesta johtuneesta tilojen puuttumisesta. Loppusyksystä Kellokosken tekonurmikentän valaistusta korjattiin sekä valaistuksen suuntausta parannettiin.

Kesän ja alkusyksyn aikana kunnostettiin ulkoilureittejä Riihikalliossa ja Annivaarassa. Kellokosken ja Jokelan uimapaikoilta poistettiin löytynyttä myrkkukasvia. Ulkojääkenttien kunnossapidon sekä oman pienkaluston hankinta kilpailutettiin. Tuuskodon edustalla oleva rikkoontunut laituripöytä poistettiin ja tilalle asennettiin uusi.

Metsäpirtin vuosi on sujunut hyvin. Päärakennuksen käyttöaste laskenut vuoden takaisesta n. 15% johtuen suurimmaksi osaksi Tuusulan päiväkotien ja koulujen varauksien peruuntumisesta. Päärakennuksen vieressä sijaitsevalle pallokentälle rakennettiin hulevesien imeytyskaivot ja alueen muiden hulevesien virtauksia ohjattiin pois päin rakennuksista. Yhteistyötä tiivistetään Tuusulan urheilukeskuksen, koulujen, nuorisopalveluiden sekä muiden yksiköiden kanssa.

Avantouintikausi aloitettiin Jokelassa, Kellokoskella sekä Hyrylän urheilukeskuksen lammella lokakuun viimeisellä viikolla. Ensilumi ja ensimmäinen osa ensilumenreittiä valmistui joulukuun alussa.

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOLIIKUNTAPALVELUT	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)	22/0	21/8	21/10	20/15	20/14
Ostopalveluna ylläpidettävät ladut km / tot	42/0	42/42	42/42	40/40	39/34
Metsäpirtin h/k-aste päära-kennus/kok.käyttöaste	3372/34/22	2478/49/24	3733/69/54	4129/78/57	8355/75/57

Talouden toteutuminen

Liikuntapaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen toimintatuottoja kertyi 0,2 milj. euroa ja toimintamenot olivat 2,1 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 1,9 milj. euroa (ta 1,8 milj. euroa, tot. 104,3 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut -yksikön toimintamenot ovat nousseet toimintavuoden aikana merkittävästi. Talvikunnossapidon kustannukset, polttoaineiden hinnat ja verrattain tiivis liikuntapaikkaverkko tuovat kasvupainetta myös tulevaisuuteen. Liikuntapaikkojen kustannukset ylläpidon sekä kaluston huolto- ja kunnossapidon osalta on ollut nousussa maailmalla vallitsevan tilanteen johdosta. Esimerkiksi lannoitteiden hinnannousu tulevalle vuodelle on noin 30 %.

Palveluverkkoa ja palveluita voidaan kohtuullisesti tiivistää ja keskittää. Liikuntapaikkoja suunniteltaessa huomio kiinnittyy huoltovapaisiin ja kustannustehokkaisiin ratkaisuihin. Erilaisilla toiminnallisilla muutoksilla voidaan myös lisätä liikuntapaikkojen käyttöä. Liikuntapaikkojen kustannustietoja lisätään. Ylläpidossa palvellaan yhä enemmän lisääntyviä käyttäjäryhmiä. Olosuhteiden laatuun ja niistä viestimiseen liikunnan lähipalveluissa lisääntyy entisestään.

Uimahalli- ja terveystoimintapalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	619	575	575	617	-0,4 %	107,3 %	107,3 %	42
TOIMINTAKULUT	- 2 089	- 2 003	- 2 008	- 2 124	1,7 %	106,0 %	105,8 %	- 116
TOIMINTAKATE	- 1 470	- 1 428	- 1 433	- 1 507	2,5 %	105,5 %	105,2 %	- 74

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Uimahallin peruskorjauksen suunnitelmat valmistuivat lokakuun lopussa. Alustavia suunnitelmia esiteltiin mm. ikäihmisten neuvostossa ja vammaisneuvostossa. Korjausaikatauluksi on arvioitu huhtikuu 2025- helmikuu 2026. Uimahallipalvelut päivittää verkkosivuilla korjausajan toimintasuunnitelmaa. Uimahallin kesähuoltojakso oli 28.6.-31.7. Huollon aikana tehtiin pieniä korjaustöitä, allasteknisten laitteiden huoltotöitä. Linja-autoterminaali ja uusi parkkialue toiminut pääsääntöisesti hyvin. Pienpukuhuoneiden ovien lukitusjärjestelmä päivitettiin sähköiseksi.

Lasten kesäuimakouluryhmiä järjestettiin touko-kesäkuussa 39kpl, näissä kävi yhteensä 322 uimakoululaista. Koululaisten uinninopetus toteutettiin yhteistyössä Tuusulan Uimaseuran kanssa.

Kevät- ja syyskaudella järjestettiin 61 erilaista liikuntaryhmää. Osallistumiskertoja liikuntaryhmiin n. 20 100. Tulevan vuoden suunnittelussa huomioidaan uimahallin peruskorjaus. Liikuntaryhmille saadaan korvaavia

tiloja urheilukeskuksesta. Mainonnan ja ilmoittautumisten osalta yhteistyö jatkuu Opiston kanssa.

Hyvinvointivalmennus keskittyy tällä hetkellä lapsiin ja nuoriin, työtä toteutetaan Suomi liikkeelle – Tuusulan malli -hankkeena. Tavoitteena on edistää positiivista ja liikunnallista toimintakulttuuria peruskouluissa ja toteuttaa KouluPT –toimintaa. Hyvinvointivalmennusta on tarjottu myös yksilöasiakkaille ja kutsuntaikäisille nuorille. Muita käytössä olevia menetelmiä ovat vertaistuelliset pienryhmät, ”kevyesti liikkeelle” -aikuisryhmät ja HSM-hankkeen kanssa pilottiryhmä ”Liiku, hengaa ja vaikuta” -nuorille.

UIMAHALLI JA TERVEYSLIIKUN- TAPALVELUT	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi	251	236	293	325	325
Uimahallin kävijämäärät/vuosi	137 748	107 337	166 140	202 214	206 069
Alakoulujen uimakoulut (kpl)	134	132	142	137	177
Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)	-/-	42/327	48/427	42/350	39/322
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät	58/59	62/1	62/63	60/61	61/61
Hyvinvointivalmennus, osallis- tijat (uusi luku)	70	108	96	48	50
Ohjatun liikunnan osallistuja- määrä	12 014	10 498	15940	19 390	20 100

Talouden toteutuminen

Uimahalli- ja terveystoimintapalveluissa toimintatuottoja kertyi 0,6 milj. euroa ja toimintakulut olivat 2,1 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 1,5 milj. euroa (mta 1,4 milj. euroa, tot. 105,2 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Uimahallin peruskorjaus toteutetaan huhtikuu 2025 - helmikuu 2026 välisenä aikana. Uimahallin kassan ja kahvilan muutostyöt toteutetaan peruskorjauksen yhteydessä. Samalla hallissa toteutetaan laajasti esteettömyyttä ja saavutettavuutta parantavia toimia ja energiaystävällisiä investointeja. Uimahallin kiinteistö vaatii jatkuvaa ja korkeatasoista huolenpitoa, energiainvestointien tuloksia tulee seurata systemaattisesti. Peruskorjaus on myös mahdollisuus tarkastella uimahallin nykyisiä palveluita, kehittää niitä ja ottaa uusia käyttöön.

Uimahallin nykyiset kävijämäärät, alueen väestön kasvu ja kuntalaisten lisääntyvät palvelutarpeet edellyttävät uimahallin allastilojen laajentamista pidemmällä aikavälillä. Laajentaminen vaatii kaavamuutosta. Asiakaspalvelu- ja hallin viihtyvyystekijöihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Palveluita tulee suunnitella ja ottaa käyttöön kuntalaisten moninaiset palvelutarpeet huomioiden. Ammatillinen ja ennaltaehkäisevä kuntoutustarve lisääntyy. Keski-Uudenmaan kuntien tulisi yhdistää uimahallien kiinteistöjen ja allastekniset palvelut, aiemmin tehtyjen selvitysten pohjalta.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Alueellisen nuorisotyön päällikkö Piia Helin (14.5. saakka), Tuulia Hongisto (16.2024 lähtien)

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	11	12	12	10	-6,2 %	87,6 %	87,6 %	- 1
TOIMINTAKULUT	- 1 118	- 1 169	- 1 169	- 1 151	2,9 %	98,5 %	98,5 %	18
TOIMINTAKATE	- 1 107	- 1 157	- 1 157	- 1 140	3,0 %	98,6 %	98,6 %	16

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Alueellisessa nuorisotyössä panostettiin vuonna 2024 erityisesti nuorisotalojen aukioloon ja koulunuorisotyön vahvistamiseen ja mallintamiseen. Elokuussa otettiin käyttöön NUODO –kuntien raportointi- ja tilastointijärjestelmä ja valmisteltiin tiedolla johtamisen kokonaisuutta. Vuoden 2024 tavoitteena oli yhteistyön vahvistaminen kouluvalmentajien ja nuorten aikuisten palveluiden kanssa. Yhteistyölle valmisteltiin syksyn aikana rakenteet.

Nuorisotilojen aukioloaikoja ja kohderyhmää tarkasteltiin ja kehitettiin vastaamaan yhä paremmin Tuusulan tarpeisiin. Kohderyhmää laajennettiin yhä nuorempiin ja nuorisotaloilla on ollut syksystä lähtien erikseen varhaisnuorten (10–12-vuotiaat) avointa toimintaa ja nuorten (13–18-vuotiaat) avointa toimintaa. Tavoitteena on laajentaa nuorisotyön kohderyhmä tulevaisuudessa kattamaan 9–18-vuotiaat lapset ja nuoret. Perusteena ikäryhmän laajentamiselle on yhä aikaisemmassa vaiheessa ilmenevät haasteet ja moninaiset tarpeet.

Työntekijät osallistuivat nuoria koskeviin palavereihin tarvittaessa kutsuttuna ja Ankkuritoiminta jatkui aktiivisesti. Nuorisotyöllä vastattiin myös erilaisiin ilmiöihin Tuusulan alueella ja lähikunnissa, kuten nuorten liikuminen ja juhliminen yhä isommissa porukoissa ja kuntarajat ylittävästi. Nuorisotyössä tehtiin vahvaa yhteistyötä yli kuntarajojen erityisesti jalkautumalla isompiin tapahtumiin.

Nuorisotyöntekijät järjestivät erilaisia retkiä ja tapahtumia nuorille ja olivat mukana erilaisissa yhteistyötapahtumissa. Nuorisovaltuusto kokoontui aktiivisesti ja nuorten kanssa pidettiin huhtikuussa kehittämispäivä Metsäpirtillä.

Nuorisotyössä aloitettiin syksyllä viestintäkokonaisuuden kehittäminen. Nuorisotyölle luotiin yhdessä viestintäpalveluiden kanssa yhteinen visuaalinen ilme ja avattiin uusi nuortentuusula -instagramtili.

Nuorisotyön organisointia tarkasteltiin kunnassa alueellisen nuorisotyön ja nuorten aikuisten palveluiden osalta. Palvelut päätettiin pitää omilla hallinnonaloilla ja vapaa-aikapalveluihin kuulunut alueellinen nuorisotyö päätettiin muuttaa nuorisopalveluiksi vuoden 2025 alusta lähtien. Lisäksi syyskaudella 2024 kokeiltiin kahden työntekijän osalta talovastaava –pilottia, jota jatkokehitetään vuonna 2025 tiimiesihenkilöpilottina.

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ JA TAPAHTUMAPALVELUT	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024
Nuorisotilojen kävijämäärät	27635	9040	20633	20 676	20 579
Koulunuorisotyö		5588	10997	11 107	20 067
Tapahtumat, retket			1213	2 174	998
Verkkonuorisotyö mm. pelitoiminta		3780	738	1 180	1 350
Jalkautuminen			708	3 724	1 396
Yksilöt ja ryhmät (pienryhmät, kerhot, keskustelut)			2 559	2 992	1 604
Suunnitelmallisesti tavoitettavat mm. Ankkuri ja tuetut			97	35	53
Aukiolotunnit (nuorisotilat)	4 791	832	3 579	3 269	3 707

Talouden toteutuminen

Alueellisen nuorisotyön ja tapahtumapalveluiden talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintakatteen toteuma oli 1,1 milj. euroa (ta 1,1 milj. euroa, tot 98,6 %).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2025 merkittävimmät uudistukset ovat tiimiesihenkilömallin pilotointi ja alueellisen nuorisotyön muuttuminen nuorisopalveluiksi. Uudistukseen sisältyy poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistaminen ja kehittäminen kunnan nuorten palveluiden osalta, kuten nuorten aikuisten palvelut ja harrastamisen Tuusulan malli. Nuorisotyön työmuotoihin tullaan lisäämään vähitellen kohdennettua nuorisotyönotetta ja toimintoja monipuolistetaan. Asiantuntijoiden sisäistä yhteistyötä lisätään.

Vuonna 2025 valmistaudutaan tulevan uuden nuorisotilan käyttöönottoon, joka tulee sijaitsemaan uudessa Särössä. Tiedolla johtamisen kokonaisuuden kehittämistä jatketaan ja viestintää kehitetään nuorille ja heidän huoltajilleen. Nuorisotyön kohderyhmät lisääntyvät ja ikäluokat laajenevat. Nuorisopalvelut ja toiminta kattaa 9–18-vuotiaat lapset ja nuoret. Erilaiset nuoruuteen kuuluvat haasteet ilmenevät yhä nuoremmilla, joten nuorisotyössä on tärkeää olla tukemassa tulevia nuoria yhä varhaisemmassa vaiheessa.

Nuorisotilojen turvallisuustoimia kehitetään, käytäntöjä yhdenmukaistetaan mm. varustamalla tiloja ja lisäämällä ja parantamalla teknisiä palveluita.